

MARTIN BELIČ, flavta
IVAN FERČIČ, klavir

Dvorana Union, Maribor
5. november 2014 ob 19.30

KOMORNI CIKEL 2014/2015

2. abonmajski koncert

www.nd-mb.si

◀ **NARODNI DOM MARIBOR** ▶

Koncertna poslovalnica | sezona 2014/2015

SPORED

Giulio Briccialdi (1818–1881)
Beneški karneval, op. 78

Georges Enescu (1881–1955)
Cantabile in Presto

Theobald Boehm (1794–1881)
Velika poloneza, op. 16

* * *

Otar Taktakišvili (1924–1989)
Sonata za flavto in klavir

1. Allegro Cantabile
2. Arija. Moderato con moto
3. Allegro scherzando

Theobald Boehm
Spomin na Alpe, op. 31
Andante pastorale

Antonio Bazzini (1818–1897)
Ples škratov, op. 25

Nocojšnji koncert brez dvoma predstavlja virtuozni tip koncerta – bolj kot poglobljene kompozicijske izjave bodo v ospredju solistove zmožnosti in idiomatske značilnosti njegovega inštrumenta. Takšen tip koncerta se je še posebej močno utrdil v 19. stoletju, ko se je skupaj z idejo poudarjene subjektivnosti, torej posameznikove osvoboditve od preteklih norm in dogem, vzdignil kult genialnega posameznika, med katere so se vpisali tudi izjemni glasbeni virtuozni. Najbolj tipična primera takšnih romantičnih glasbenikov predstavljata klavirski virtuoz Franz Liszt in mojster na violini Niccolò Paganini. Da bi dokončno dokazala svojo nadmoč pa navdušenega občinstva nista navduševala samo s svojimi inštrumentalnimi vragolijami, temveč tudi kot skladatelja; resnici na ljubo v prvi vrsti kot avtorja virtuosnih skladb, namenjenih prezentaciji lastnih virtuosnih spretnosti. V tem pogledu je bil za glasbo najpomembnejši izplen spremenjena izvajalska tehnika – s svojimi inštrumentalnimi idejami sta Paganini in Liszt močno premikala meje »možnega«, posledično pa sta tako vplivala tudi na razvoj samih inštrumentov ter na njihovo izdelovanje.

Vse to se zrcali v življenjski zgodbi nemškega izdelovalca flavt, flavtista, skladatelja in vsesplošnega izumitelja **Theobalda Boehma** (1794–1881). Boehm se je kot sin zlatarja zelo hitro naučil očetove obrti, šele kot šestnajstletnik pa je pričel s poukom flavte. Kmalu zatem je vzporedno deloval ob dopoldnevih kot zlatar, ob večerih pa kot flavtist v Gledališču pri Izarskih vratih v Münchnu. Leta 1818 je postal član dvornega orkestra v bavarskem glavnem mestu, nato pa so sledile solistične koncertne turneje po vsej Evropi, na katerih je izvajal predvsem lastna dela – tipične virtuosne skladbe: koncerte, fantazije, variacije, operne potpurije in priredbe. Leta 1828 je odprl delavnico za izdelovanje flavt, najpomembnejšo izkušnjo pa je zabeležil leta 1831, ko je v Londonu slišal močan ton flavtista Charlesa Nicholsona, ki ga sam ni znal doseči, zato se je odločil, da modificira obstoječi flavtni mehanizem.

Na glasbilo je na novo razporedil luknjice in izdelal mehanizem za odpiranje in pokrivanje luknjic (zaklopke). Toda Boehma ti novi izumi niso zadovoljili, zato je sredi štiridesetih let pričel s študijem akustike, leta 1847 pa ustanovil novo delavnico, v kateri je leto dni kasneje razvil povsem nov, tokrat kovinski model s pokritimi luknjicami, ki je kasneje postal standard za izdelovanje flavt. Zanimivo je, da se Boehm pri svojih izumih ni omejil zgolj na flavto in nekatera druga pihala (oboa, fagot), temveč je izpopolnil tudi mehanizem glasbenih skrinjic, mehaniko klavirja, teleskop in celo poseben dimnik za lokomotive, ki je preprečeval iskrenje.

Zato nas toliko bolj čudi, da je ob vseh teh izumih, izboljšavah in karieri koncertnega flavtista Boehm našel čas tudi za kompozicijo. Večino njegovih del lahko vpišemo v kategorijo značilnih virtuosnih skladb, katerih glavni namen je razkazovanje solistove tehnike in zmogljivosti, zaznamuje pa jih tudi tipični romantični žanrski pridih. To velja za obe Boehmovi skladbi z nočnejšega sporeda. *Veliko polonezo* je napisal leta 1831 – značilna je kombinacija dveh delov, v katerih skladatelj solistu ponudi dovolj možnosti za razkazovanje svojih spretnosti in tudi glasbeniške občutljivosti. Tej se odpira prostor predvsem v prvem delu, v »Uvodu« v počasnem tempu, ki prinaša številne hitre pasaže in rubatirana mesta s poudarjeno izraznostjo, medtem ko sledeča »Poloneza« kar kipi od številnih virtuosnih pikantnosti.

Podobno lahko med salonska dela uvrstimo tudi Boehmov niz del z naslovom *Spomin na Alpe*, ki prinaša žanrsko-virtuozno stilizirane občutenjske izlive, »redko« pobarvane z glasbenimi obrati, ki bi jih pogojno lahko razumeli kot »alpske«. Peta v nizu se v počasnejšem tempu osredotoča na značilni pastoralni občutek. V direkten kontakt z Boehmom lahko postavimo italijanskega flavtista in skladatelja **Giulija Briccialdija** (1818–1881). Osnovne flavtistične lekcije je pridobil od očeta, nato pa je leta 1830 zbežal od družine, ki

ga je želela zavezati duhovniškemu poklicu. V Rimu je kmalu postal flavtist v gledališkem orkestru in kasneje tudi član Akademije Sv. Cecilije. V Neaplju je deloval kot učitelj flavte kraljevega brata, nato pa so sledila gostovanja po Evropi in Ameriki. V štiridesetih letih 19. stoletja se je mudil v Londonu, kjer je firmi Rudall & Rose svetoval izdelavo flavte z dodano zaklopko za ton *b*, ki jo je izumil prav Boehm, ime pa je dobila po svojem glavnem zagovorniku: »Briccialdijev *b*«. Kasneje je predlagal še nekaj tehničnih izboljšav in nato dolga leta deloval na milanskem Konservatoriju kot profesor flavte.

Napisal je eno opero (*Leonora de' Medici*), eno simfonijo in obsežno število del za flavto: od koncertov do opernih potpurijev in fantazij, ki so po svoji temeljni usmerjenosti v poudarjanje virtuosnih momentov zelo podobna Boehmovim. Melodija *Beneškega karnevala* je v resnici popularna beneška pesem »O Mamma Mia«, ki je postala znana predvsem po tem, ko jo je Paganini uporabil kot osnovo za svoj niz virtuosnih variacij. Tako je začela svoj osvajajoči pohod po Evropi in je postala izhodišče še za vrsto novih variacijskih ciklov, med njimi tudi Briccialdijevega, ki solistu ponuja številne možnosti za razkazovanje tehnike.

Tudi **Antonio Bazzini** (1818–1897) sodi med značilne romantične virtuoze. Začetek njegove kariere je sprožil prav Paganini, nad katerim je bil osemnajstletni Bazzini popolnoma očaran. Po nasvetu občudovanega mojstra je začel svojo kariero solističnega violinista, ki ga je vodila najprej v Nemčijo (spoštoval ga je Schumann, prvi je privatno izvedel Mendelssohnov *Violinski koncert*), nato pa je potoval še na Dansko, imel turnejo po Španiji in Nizozemski, živel deset let v Parizu, nato pa se je za stalno naselil v Bresciji, kjer se je odpovedal karieri virtuozu in se popolnoma zavezal resnemu skladateljskemu delu. Preizkusil se je kot operni skladatelj (*Turanda*), avtor kantat, sakralne glasbe, koncertnih uvertur in simfoničnih pesnitev, največji

uspeh pa je gotovo dosegel s svojimi komornimi deli. Leta 1873 je postal profesor kompozicije na milanskem Konservatoriju, kjer med njegovimi učenci najdemo tri slavne operne skladatelje: A. Catalanija, P. Mascagnija in G. Puccinija.

Svoje gotovo najbolj znano delo, *Ples škratov*, je napisal še v času kariere virtuozeta leta 1852. Gre za delo, ki sodi med najtežje karakterne skladbe – virtuozeta postavlja pred venomer nove tehnične in izrazne zahteve. V veliki meri je skladbo populariziral znameniti pianist Jascha Heifetz, ki jo je večkrat igral, danes pa bomo slišali priredbo za flavto.

Dvojno življenje skladatelja in virtuozeta je živel tudi najpomembnejši romunski skladatelj **George Enescu** (1881–1955), ki je na svoje izjemne talente opozoril že s štirimi leti, ko je pričel s poukom violine, le leto kasneje, ko se je naučil zapisovanja not, pa je napisal tudi prve kompozicije. Nadaljnja študijska pot ga je nato vodila na Konservatorij na Dunaj, kjer je študiral tako violino kot tudi kompozicijo, znanje pa je nabiral tudi kot redni obiskovalec dunajske Opere. Po letu 1895 je svoje študije nadaljeval v Parizu pri slavni skladateljih J. Massenetu in G. Fauréju, šolske klopi pa je drgnil skupaj z M. Ravelom, F. Schmittom, C. Koechlinom in A. Casselo. Po dokončanju študijev je pričel svoje »dvojno« življenje, razpeto med Parizom in rodno Romunijo. Pariz je bila Enescujeva postojanka za aktivnosti violinskega virtuozeta, medtem ko je poletne mesece preživel na deželi v Romuniji in se posvečal kompoziciji.

Skladbo *Cantabile in Presto* je napisal leta 1904, in sicer kot preizkusno skladbo za pariški Konservatorij, posvetil pa je jo Paulu Taffanelu, znamenitemu francoskemu flavtistu. Za razliko od mnogih podobnih del se Enescu ni trudil zgolj za to, da bi nanizal čim več tehnično zahtevnih odsekov, temveč se je bolj osredotočil na glasbeni izraz, zato skladba razkriva predvsem izvajalčeve notranje glasbene sposobnosti.

Otar Taktakišvili (1924–1989) gotovo sodi med najvplivnejše gruzijske skladatelje, kar dokazujejo številna najvišja državna odlikovanja in politične funkcije. Tako je Taktakišvili prejel najvišje sovjetsko odlikovanje, Leninovo nagrado, kar trideset let pa je bil gruzijski kulturni minister, pomemben član sovjetskega društva skladateljev in sovjetski poslanec. Kljub tako razvejani družbeni dejavnosti pa je zapustil tudi velik opus, ki obsega praktično vse glasbene žanre. Za njegova dela so značilna obrtniška izdelanost, naslonitev na zahodnoevropske formalne modele in uporaba folklornega materiala, kar so sicer vse značilnosti romantičnega glasbenega jezika, ki ga je skladatelj ohranjal globoko v 20. stoletje. Tako se je tudi izognil sovjetskim kritikam o formalizmu, ki so sicer zadele velikega Šostakoviča in tudi Prokofjeva.

V Taktakišvilijevem opusu gre posebna pozornost predvsem vokalnim delom, medtem ko sodi *Sonata za flavto in klavir* iz leta 1966 med redka solistična dela. Delo je zasnovano v treh stavkih, ki se držijo ustaljene sheme hitro-počasi-hitro. Vse stavke zaznamuje melodika, ki prinaša okus po gruzijsko-kavkaški ljudski glasbi – teme so zasnovane strogo diatonično, ponavadi se vrtijo v zelo ozkem ambitusu, značilni pa so tudi sestavljeni metrični obrzci. To zaznamuje že obe temi prvega, sonatnega stavka in končni plesni finale, medtem ko srednji stavek v središče postavlja široko razpeto melanholično melodijo, ki je zasnovana izrazito vokalno, zaradi česar stavek upravičeno nosi naslov »Arija«.

Gregor Pompe

MARTIN BELIČ

Flavtist Martin Belič se je rodil leta 1981 v Mariboru. Njegovi učitelji so bili prof. Adam Biczkey, prof. Karla Škarpa, Bojana Rojko in Violeta Ozvatič. Leta 2003 je z odliko diplomiral iz pedagoške smeri, leto kasneje pa še iz koncertne smeri – prav tako z odliko, na

Mozarteumu v Salzburgu pri prof. Ireni Grafenauer in prof. Herti Mergl. V letu 2007 je z odliko magistriral na koncertni smeri pri prof. Ireni Grafenauer in opravil sprejemni izpit za podiplomski študij v Salzburgu pri prof. Michaelu Martinu Koflerju. Izpopolnjeval se je pri profesorjih, kot so Michael Martin Kofler (Celovec), Irena Grafenauer (Mozarteum Salzburg), Herta Mergl (Mozarteum Salzburg), Eckart Haupt (Dresden), Janne Thomsen (Italija), Draga Ažman (Ljubljana) in Matej Zupan (Ljubljana).

Martin Belič je dobitnik več slovenskih in mednarodnih nagrad, med drugim v Italiji (leta 1998 Mednarodno tekmovanje Citta di Pietra Ligure, leta 1999 evropsko glasbeno tekmovanje Citta di Moncalieri in Mednarodno glasbeno tekmovanje Citta di Cortemilia). Leta 2000 je prejel plaketo dr. Romana Klasinca za izjemne glasbene dosežke. V letu 2006 je bil dobitnik štipendije Yehudi Menuhin »Life music now« v Salzburgu. Na petem mednarodnem tekmovanju »Intermusica Birkfeld 2009« je prejel prvo nagrado in bil tudi skupni zmagovalec.

Leta 2007 je kot član žirije sodeloval na 36. tekmovanju mladih glasbenikov Republike Slovenije TEMSIG.

Februarja 2009 je izšla zgoščenska Mladi virtuozi 1, na kateri je s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija zaigral *Koncert za flavto in orkester* Carla Nielsna. Od leta 2010 je asistent Michaela Martina Koflerja na poletni flavtistični šoli v Celovcu.

Poleg solističnih koncertov in recitalov je Martin Belič snemal in koncertiral še s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, godalnim orkestrom Konservatorija za glasbo Maribor, Simfoničnim orkestrom SNG Maribor, Zagrebškimi filharmoniki ter z Damskim komornim orkestrom Musidora. Deluje tudi v Simfoničnem orkestru Bavarskega radia, Dunajskem komornem orkestru, Simfoničnem orkestru Bruno Walter iz Bratislave, v orkestru Pihalni filharmoniki univerze Mozarteum, Münchenskem salonskem orkestru Tibor Jonas, Spodnje-rjenskih simfonikih pod vodstvom Karen Kamenšek

in kot solo flavtist pri Württemberškem komornem orkestru.

Martin Belič je od leta 2007 flavtist Münchenskih filharmonikov.

IVAN FERČIČ

Ivan Ferčič, rojen leta 1984, je glasbeno izobraževanje začel na glasbeni šoli v Mariboru na oddelkih za klavir in harmoniko, nadaljeval na Umetniški gimnaziji pri prof. Narcisu Grabarju in Sijavušu Gadžijevu (klavir, sedanji Konservatorij za glasbo v Ljubljani) ter Slavku Magdiću (harmonika). Leta 2003 je ob zaključku Umetniške gimnazije prejel diplomu dr. Romana Klasinca za izjemne umetniške dosežke. Istega leta je bil sprejet na Akademijo za glasbo v Ljubljani, kjer je leta 2008 v razredu red. prof. Tatjane Ognjanovič z odliko diplomiral (diploma summa cum laude). Udeležil se je mednarodnih klavirskih šol pri prof. A. Valdmu, S. Gadžijevu, N. Floresu, M. Hughesu, J. Jandu, J. G. Jiračku in G. Wallischu.

Nastopal je kot solist in kot član komornih skupin po Sloveniji, na Hrvaškem, v Avstriji in Italiji, Makedoniji,

na Češkem in v Veliki Britaniji, na domačih ter tujih festivalih, tudi v okviru Evropske prestolnice kulture Maribor 2012 in snemal za Radio Slovenija. Kot solist je nastopil s Mladinskim komornim orkestrom Maribor (čembalo), igral z Mariborsko filharmonijo, Orkestrom RTV Slovenija, festivalskim orkestrom iz Marburga, pa tudi z Orkestrom Slovenske filharmonije, kasneje še kot občasni član orkestra.

Ivan Ferčič je prejel Prešernovo nagrado Akademije za glasbo v Ljubljani. V šolskem letu 2009/10 je končal podiplomski specialistični študij v razredu prof. Tatjane Ognjanovič ter nato nastopil s Chopinovo drugo sonato na mednarodni konferenci Evropskega združenja klavirskih pedagogov v Ljubljani. Tako je bil povabljen v Cardiff, prestolnico Walesa, kjer je imel recital v okviru tamkajšnje EPTA, prav tako je bil povabljen v Salzburg.

V času šolanja se je udeležil nekaj mednarodnih in večine državnih tekmovanj. Prejel je več zlatih plaket, dosegel eno prvo in štiri druga mesta. Marca 2007 je na državnem tekmovanju v disciplini klavir v najvišji kategoriji IIIb prejel zlato plaketo in prvo nagrado. Tako je tudi zastopal Slovenijo na prvem mednarodnem tekmovanju pianistov iz vseh članic Evropske Unije v organizaciji klavirskih pedagogov EPTA, ki se je odvijalo konec junija 2009 v Pragi. Prejel je častno diplomu za izjemno interpretacijo *Slik z razstave* Modesta Musorgskega.

Trenutno deluje na Konservatoriju za glasbo in balet Maribor.

Z velikim veseljem napovedujemo:

13. november 2014, ob 19.30

Dvorana Union, Maribor

1. abonmajski koncert Orkestrskega cikla in za izven

CAMERATA SALZBURG

Sir Roger Norrington, dirigent

Sporod: Benjamin Britten, Joseph Haydn,

Edward Elgar, Ludwig van Beethoven

13. november 2014, ob 15.00

Dvorana Union, Maribor

Cikel za mlade in za izven

GLASBENA PREDSTAVA

KOREPETITOR

Glasbeno gledališče Trubadur

19. november 2014, ob 20.30

Mali oder Narodnega doma

Jazz v Narodnem domu in za izven

TAPE

Tomas Hallonsten, klaviature, trobenta

Andras Berthling, elektronika

Johan Berthling, bas, kitara

17. marec 2015, ob 19.30

Dvorana Union, Maribor

3. abonmajski koncert Komornega cikla in za izven

BAIBA SKRIDE, violina

DANIEL MÜLLER-SCHOTT, violončelo

XAVIER DE MAISTRE, harfa

Sporod: Jacques Ibert, Maurice Ravel,

Gabriel Fauré, Henriette Renié

Informacijska pisarna Narodnega doma Maribor: vsak delavnik od 10.00 do 17.00, v soboto od 9.00 do 12.00 ter uro pred vsako prireditvijo. **Dvorana Union:** uro pred vsako prireditvijo. **Tel.:** (02) 229 40 11, 229 40 50, 031 479 000, 040 744 122
E: vstopnice@nd-mb.si • **spletni nakup vstopnic:** <http://nd-mb.kupikarto.si/> • **Naklada:** 200 kosov • **Brezplačen izvod**

Program je omogočila Mestna občina Maribor. Koncert je podprlo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

www.nd-mb.si

VEČER
RADIO CITY

